

Beantwoording vragen gemeenten inzake overdrachtsdocumenten aandelen Twence

1 Inleiding

Vier gemeenten (Almelo, Hellendoorn, Tubbergen en Twenterand) hebben gebruik gemaakt van de mogelijkheid om vragen te stellen over de overdrachtsdocumenten aandelen Twence. In deze notitie zijn de vragen opgenomen alsmede de antwoorden daarop die in samenspraak met de directie van Twence en KienhuisHoving zijn opgesteld.

2 Algemeen

Vraag 1 (raad van Almelo)

Eén van de redenen voor de aandelenoverdracht is de actievere rol die individuele gemeenten na de overdracht kunnen spelen in de vergelijking met de huidige situatie, waarin de Twentse gemeenten in gezamenlijkheid, via de Regioraad, het aandeelhouderschap uitoefenen.

In de voorgestelde situatie verschuift het aandeelhouderschap weliswaar van Regio Twente naar de individuele gemeenten, maar verandert er door tal van beperkingen in de praktijk niet veel in de manier waarop en de mate waarin de gemeenten invloed kunnen hebben. Het is daarom de gemeente Almelo nog onvoldoende duidelijk wat het verschil is tussen actief aandeelhouderschap voor de individuele gemeenten enerzijds en het aandeelhouderschap door de regioraad anderzijds, die zich ook actiever kan opstellen dan tot nu toe het geval is geweest.

Kan Regio Twente aangeven wat het verschil is tussen actief aandeelhouderschap door individuele gemeenten enerzijds en een actief aandeelhouderschap door de regioraad anderzijds?

Antwoord

De afweging tussen collectief en individueel aandeelhouderschap is nadrukkelijk gemaakt in het Strategisch Plan (paragraaf 3.2). Op basis van deze afweging heeft de regioraad unaniem besloten over te gaan op individueel aandeelhouderschap.

3 Raamovereenkomst (document 1)

Vraag 1 (B&W van Hellendoorn)

Onder punt 2 op pag. 8 wordt gestipuleerd dat de Raamovereenkomst de daarin genoemde rechtshandelingen als de juiste en volledige uitwerking van het Strategisch Plan worden aangemerkt. Is het juist dat hiermee wordt bedoeld dat bij strijd tussen het Strategisch Plan enerzijds en de Raamovereenkomst en de daar genoemde rechtshandelingen anderzijds de laatstgenoemde documenten voorrang hebben boven het eerstgenoemde document?

Antwoord

Zoals onder de vraag al is geformuleerd zijn de Raamovereenkomst en de daarin genoemde rechtshandelingen naar onze mening een juiste en volledige uitwerking van het Strategisch Plan met inachtneming van de onder punt 2 vermelde aanvullingen over de tijdelijk winstdelende aandelen en de positie van de gemeente Berkelland. Mochten er in de toekomst strijdigheden blijken te bestaan dan zullen de Raamovereenkomst en daarmee samenhangende rechtshandelingen voorrang hebben.

Vraag 2 (B&W van Hellendoorn)

Als vraag 1 met 'ja' wordt beantwoord, betekent dit dan niet dat het door de regioraad op 14 oktober 2009 aangenomen amendement van de gemeente Hof van Twente volledig ontkracht wordt, gezien het bepaalde in de statutenwijziging (zie vraag 1 bij Akte van statutenwijziging).

Antwoord

Het amendement van de Hof van Twence maakt deel uit van de besluitvorming over het Strategisch Plan. Volledigheidshalve wordt dit amendement aan het plan toegevoegd. Dit amendement wordt door de statutenwijziging niet onkracht omdat de definitie van afvalstoffen 'A' is aangegeven dat het gaat om afvalstoffen die ten tijde van de aktepassering worden geleverd.

Vraag 3 (B&W van Twenterand)

In de raamovereenkomst wordt de aanleververplichting nu opgerekt van eerst 2022 naar onbepaalde tijd. Voorts wordt de volumeverplichting opnieuw bevestigd (220.000 ton). Dit wordt gezien als een risico naar de toekomst.

Als er sprake is van een aanleverplicht en een contractduur voor onbepaalde tijd, dan achten wij het noodzakelijk om ergens een prikkel in te bouwen dat de tarieven van Twence wel marktconform zijn. Dat zou geregeld kunnen worden door een jaarlijkse marktconformiteitstoets uit te laten voeren die wordt gebruikt bij de jaarlijkse vaststelling van de tarieven.

Voorts achten wij het wenselijk de volumeverplichting los te laten. Wij stellen ons op het standpunt dat een volumeverplichting niet past in de nieuwe samenwerking en verzoeken u deze los te laten en daarvoor in de plaats alleen een aanleverplicht te hanteren van ingezamelde afvalstoffen.

Antwoord

Er is geen sprake van het oprekken van een aanleverplicht. Bij afloop van het contract voor de levering van 220.000 ton per 1 juli 2022 staat het een gemeente vrij al dan niet een nieuw contract aan te gaan tegen als dan overeen te komen tarieven. Indien een gemeente besluit geen nieuw contract te sluiten is het genoodzaakt de aandelen over te dragen. Wanneer Regio Twente op dat moment nog collectief aandeelhouder zou zijn is de situatie niet anders, in die zin dat de gemeente bij individueel aandeelhouderschap zelf over aandelen beschikt en bij een collectief aandeelhouderschap voor wat betreft afvalverwerking uit Regio Twente zou moeten treden. In dat geval wordt niet over aandelen beschikt.

Het inbouwen van een prikkel m.b.t. de tarieven staat, evenals dat nu het geval is, in artikel 15, lid 2, sub j van de statuten. Hierin staat dat de tarieven voor de gemeenten voor de verwerking van huishoudelijke afvalstoffen en biomassastromen jaarlijks de goedkeuring van de AvA behoeven. Iedere gemeente kan in de AvA zijn standpunt t.a.v. de tarieven kenbaar maken en daarover meebesluiten. Verder wijzen wij u op het door de regiораad vastgestelde beslispunt 5.1 van het Strategisch Plan dat het huidige tarief voor brandbaar restafval gehandhaafd blijft en dat hierop jaarlijks de halve prijsindexering wordt toegepast. Dit geldt voor de gehele periode waarin de dividend voor de Agenda van Twente wordt uitgekeerd.

Het loslaten van de volumeverplichting is evenmin mogelijk. Contractueel is vastgelegd dat Regio Twente (lees: de gemeenten) tot 1 juli 2022 per jaar 220.000 ton afvalstoffen voor de avi levert.

De wijziging van het collectief naar het individueel aandeelhouderschap brengt geen wijziging in de verplichtingen en afspraken jegens Twence.

4 Akte van statutenwijziging (document 2)

Vraag 1 (B&W van Hellendoorn)

Is het juist dat uit artikel 1 van de Akte van levering aandelen door Regio Twente aan gemeenten volgt dat de gemeenten houders van aandelen A zijn (nu alle aandelen met een A zijn genummerd) en dat uit artikel 4 van de Akte van statutenwijziging dus volgt dat alle gemeenten afvalstoffen A aan Twence BV moeten aanbieden? Hoe verhoudt dit zich tot het door de regiораad aangenomen amendement van de gemeente Hof van Twente, inhoudende dat alleen afvalstoffen, die via de minicontainer worden aangeboden, onder de leveringsplicht vallen?

Antwoord

Zie het antwoord bij vraag 2 van de Raamovereenkomst. Overigens merken wij op dat in het amendement ook staat dat gemeenten er actief op moeten toezien dat dit wordt uitgevoerd en dat er geen afval naar andere verwerkers gaat. In verband daarmee is in het 'Overzicht vragen/opmerkingen en antwoorden m.b.t. overdracht aandelen Twence' het volgende aangegeven: *Voor afvalbrengpunten*

die in opdracht van de gemeente door een private partij worden geëxploiteerd worden bestaande contracten met derden over de levering van huishoudelijk afval gerespecteerd. Indien een contract afloopt is de betreffende gemeente gehouden te regelen dat het huishoudelijk afval naar Twence gaat.

Vraag 2 (B&W van Tubbergen)

In de statuten wordt als kwaliteitseis opgenomen dat aandeelhouders van gewone aandelen A, welke aan de gemeenten worden overgedragen, gehouden zijn een overeenkomst met Twence te kennen strekkende tot *exclusieve* verwerking van afvalstoffen 'A'. Onder afvalstoffen 'A' is te verstaan groente-, fruit-, tuin- en restafval dat ten tijde van de statutenwijziging krachtens contractuele regeling aan Twence wordt geleverd.

De verplichting om jaarlijks minimaal 220.000 ton aan te leveren is thans een collectieve regionale verplichting. De aandelenoverdracht heeft onder andere tot gevolg dat deze collectieve verplichting van de Regio Twente, overgaat in een individuele verplichting van de gemeenten naar rato van het inwoneraantal. Dat volgt uit de aandeelhoudersovereenkomst tussen Regio Twente en de gemeenten, in welke overeenkomst ook Twence partij is. Ons inziens geldt dat alleen bij de nakoming van deze individuele, evenredige verplichtingen een gemeente aan de statutaire kwaliteitseis voldoet. A contrario geldt dat bij niet nakoming van een gemeente om zijn evenredige deel van 220.000 ton afval te leveren, deze ons inziens niet langer aan de kwaliteitseis voor het aandeelhouderschap van gewone aandelen 'A' voldoet. Zolang de aandelen niet worden overgedragen, wordt het vergaderrecht, het stemrecht en het recht op uitkeringen van de aandeelhouder opgeschort.

Antwoord

Er is onderscheid tussen de in de statuten opgenomen kwaliteitseis en de in de aandeelhoudersovereenkomst opgenomen verplichting.

De in de statuten opgenomen kwaliteitseis moet gezien worden als een verplichting jegens Twence. Een gemeente kan slechts aandeelhouder zijn indien het de in artikel 1, lid 3, sub a genoemde afvalstoffen levert. Daarbij geldt de situatie ten tijde van de aandelenoverdracht.

Artikel 6 van de aandeelhoudersovereenkomst is een verplichting jegens Regio Twente indien onverhoopt de 220.000 ton afval niet aan aviTwente BV wordt geleverd. In de overeenkomst tussen aviTwente BV en Regio Twente is namelijk bepaald dat aviTwente kan verlangen dat Regio Twente (feitelijk de gemeenten) deze hoeveelheid afvalstoffen betaalt wanneer dit niet of onvoldoende wordt geleverd. Tot nu toe heeft deze situatie zich niet voorgedaan. Ook wanneer er geen aandelenoverdracht plaatsvindt geldt deze verplichting gedurende de duur van het contract. Ingeval aviTwente BV op basis daarvan bij Regio Twente een betaling voor onvoldoende levering vordert zal Regio Twente deze vordering terugleggen op de gemeenten. Over de verdeling daarvan zijn in het verleden nooit afspraken gemaakt. Daarom is in het (door de regioraad vastgestelde) Strategisch Plan (paragraaf 3.3.4a) opgenomen dat hiervoor het inwoneraantal per 1 januari 2010 wordt aangehouden.

Vraag 3 (B&W van Tubbergen)

Enkele gemeenten laten grof huishoudelijk afval thans op een particulier verzamelpunt inzamelen. Deze particulier is contractueel niet gehouden het ingezamelde afval bij Twence te doen verwerken. Om die redenen zou de gemeente mogelijk niet haar individuele verplichtingen kunnen nakomen. Op welke wijze is geborgd dat- althans de bestaande- overeenkomsten worden gerespecteerd en de gemeente niet gehouden is onder deze omstandigheid zijn aandelen verplicht over te dragen.

Antwoord

Zie antwoorden bij vraag 1 van de Raamovereenkomst en vraag 1 bij de Akte van statutenwijziging. Als er thans in een gemeente een particulier verzamelpunt is vormt dit geen reden om de aandelen over te dragen. Bij nieuwe overeenkomsten wordt er vanuit gegaan dat de gemeente regelt dat de afvalstoffen ter verwerking bij Twence worden aangeboden.

Vraag 4 (B&W van Rijssen-Holten)

In artikel 1 lid 3 wordt de definitie van de te leveren afvalstoffen (A of B) vastgelegd. Deze definitie wijkt af van hetgeen in het Strategisch Plan genoemd is. Bij de besluitvorming in de regioraad van 14 oktober 2009 is een amendement van de Hof van Twente aangenomen. Wij vragen u de tekst van dit artikel in overeenstemming te brengen met dit amendement.

Antwoord

Zie antwoord bij vraag 2 bij de Raamovereenkomst.

5 Aandeelhoudersovereenkomst gemeenten (document 6)

Vraag 1 (B&W van Hellendoorn)

De verdeling van het basisdividend van € 2,5 miljoen, bestaande uit een borgtochtvergoeding van € 1,7 miljoen en een bedrag van € 798.000,- dividend, vond altijd plaats op basis van het inwoneraantal per 1 januari 2001. Kunt u bevestigen dat de verdeelsleutel onder de nieuwe situatie op het inwoneraantal per 1 januari 2001 gebaseerd blijft (daar waar andere dividenduitkeringen op het toegekende aantal aandelen, dat gerelateerd is aan het inwoneraantal per 1 januari 2010 gebaseerd zullen worden)?

Antwoord

Het is gebruikelijk dat dividend wordt uitgekeerd per aandeel. Op die wijze hebben de aandeelhouders, waaronder Regio Twente, steeds (via Twence Beheer B.V.) dividend van Twence ontvangen.

Binnen Regio Twente is in 2002 een dividendbeleid vastgesteld waarvan het de bedoeling was dat dit zou gelden voor een periode van maximaal 4 jaar. Dit dividendbeleid zou in 2006 worden geëvalueerd, doch dit is vanwege ontwikkelingen die zich vanaf 2006 hebben voorgedaan niet gebeurd.

In het dividendbeleid van 2002 is voor de verdeling basisuitkering van € 2.500.000,- over de gemeenten een specifieke verdeelsleutel vastgesteld. Het basisdividend van € 2,5 miljoen wordt niet beschouwd als dividend, maar als een vergoeding voor het ingebrachte kapitaal door Regio Twente (lees: gemeenten) van € 57.352.724,- (fl. 126.388.773,-). Dit bedrag betreft de achtergestelde, niet-aflosbare en niet-rentedragende lening. Daarom is voor de verdeling van basisdividend van € 2,5 miljoen het inwoneraantal per 1 januari 2001 (de oprichtingsdatum van Twence) aangehouden. Voor het eventueel meerdere dividend is wel het inwoneraantal van het betreffende jaar gehanteerd.

In het Strategisch Plan is voor de verdeling van de aandelen over de gemeenten het inwoneraantal per 1 januari 2010 aangehouden (paragraaf 3.3.1). Hierbij is geen rekening gehouden met de afspraak over het basisdividend van € 2,5 miljoen omdat dit formeel voor een periode van 4 jaar was vastgesteld.

Zoals hiervoor is aangegeven is het gebruikelijk om dividend per aandeel uit te keren. Wij hebben nagegaan of het mogelijk is de afwijkende afspraak met betrekking tot het basisdividend van € 2,5 miljoen via de aandeelhoudersovereenkomst gemeenten vast te leggen. De notaris heeft aangegeven dat dit in de toekomst mogelijk tot praktische problemen kan leiden zoals in het geval een gemeente haar aandelen wenst over te dragen.

Omdat de in 2002 gemaakte afspraak niet voor de eeuwigheid gemaakt is, voor de toekomst een heldere regeling gewenst is en de verschillen tussen 2001 en 2010 voor de nadeelgemeenten ons niet onoverkomelijk lijken (zie bijlage) stellen wij voor bij de uitkering van dividend (zowel basis als eventueel het meerdere) uit te gaan van het aantal aandelen dat een gemeente bezit. Voor de verdeling van de aandelen wordt dan overeenkomstig de besluitvorming over het Strategisch Plan het inwoneraantal per 1 januari 2010 aangehouden.

Vraag 2 (B&W van Hellendoorn)

In artikel 5 wordt verwezen naar de transportkostenegalisatieovereenkomst. Deze behoort als bijlage bij de aandeelhoudersovereenkomst. De transportkostenegalisatieovereenkomst hebben wij evenwel niet bij de stukken aangetroffen.

Antwoord

De inhoud van de transportkostenegalisatieregeling is bij de gemeenten bekend en is daarom niet aan de stukken toegevoegd. Dit zal bij de definitieve akte wel het geval zijn.

Vraag 3 (B&W van Tubbergen)

Volgens de statuten kunnen aandelen worden verkocht tegen de waarde in het economisch verkeer, eventueel vast te stellen door een commissie van drie onafhankelijke deskundigen. Het belang van de overige aandeelhouders wordt beschermd door een statutaire blokkeringsregeling.

In artikel 7 lid 1 jo. lid 2 van de aandeelhoudersovereenkomst wordt een aanvullende regeling getroffen te gelden tussen de gemeenten, Regio Twente en Twence. Overeengekomen wordt dat indien een partij aandelen in het kapitaal Twence vrijwillig aanbiedt, deze aandelen gedurende twaalf jaar kunnen worden gekocht door de overige partijen tegen de laagste van de volgende waarden: de waarde in het economisch verkeer of de nominale waarde. Oftewel: indien de marktwaarde van een aandeel hoger ligt dan de nominale waarde (€ 1,- per aandeel), is een partij in de aandeelhoudersovereenkomst slechts gehouden de nominale waarde te betalen. Ons college vraagt uw bestuur waarom u vindt dat het belang van de overige aandeelhouders niet reeds afdoende is geborgd in de statutaire blokkeringsregeling. En waarom u van mening bent dat het belang van de uittrekkende gemeente niet onevenredig wordt geschaad als zij niet in de gelegenheid is om haar aandelen tegen de marktwaarde te verkopen.

Antwoord

In de aandeelhoudersovereenkomst is een regeling opgenomen die ertoe leidt dat aandeelhouder bij aanbieding van aandelen op grond van het niet meer voldoen aan de statutaire kwaliteitseis voor de te verkopen aandelen een waarde ontvangt die gelijk is aan de nominale waarde daarvan of een lagere waarde in het economisch verkeer. De overeenkomst tussen Twence en de gemeenten-aandeelhouders tot levering van afval is essentieel voor de continuïteit van Twence en daarmee tevens voor de waarde van de onderneming van Twence. Een aandeelhouder die niet meer aan de kwaliteitseis voldoet veroorzaakt door het eindigen van diens leveringsplicht een waardedaling die alle aandeelhouders als nadeel ondervinden. Om die reden is in artikel 7 lid 1 een vorm van sanctie terug te lezen.

Zou een aandeelhoudende gemeente willen voorkomen dat hij wordt geconfronteerd met de relatief slechte opbrengst voor zijn aandelenpakket bij gedwongen aanbieding, dan zou deze er voor kunnen kiezen kort voor het beëindigen van de relatie met Twence zijn aandelen reeds te vervreemden. Artikel 7 lid 2 leidt ertoe dat de verkoopopbrengst eventueel ook in die situatie wordt beperkt doordat de in lid 1 bedoelde maatstaf wordt toegepast. Deze regeling dient overigens te goeder trouw te worden ingeroepen.

Overigens in 2023 ontstaat een nieuwe situatie: de waardedruk geldt alsdan niet bij vrijwillige aanbieding. Het lijkt voor de hand te liggen in het kader van de dan geldende omstandigheden een nieuwe regeling te treffen.

Vraag 4 (B&W van Twenterand)

Wij stellen ter discussie uw voorstel voor artikel 8 van de aandeelhoudersovereenkomst. Hierin wordt geregeld dat een meerderheid van 85% van de gewone aandelen kan besluiten tot verkoop van de aandelen, waarbij een aandeelhouder die daartoe niet bereid zou zijn wordt gedwongen mee te verkopen. In dit artikel zou ten minste geregeld moeten worden dat de betreffende aandeelhouder dan vrij is zijn contract te beëindigen en te besluiten om niet met de nieuwe eigenaar zaken te doen. Wij stellen voor een change-of-control clause op te nemen waarmee in bepaalde situaties continuïteit van de aanleververplichting niet langer redelijk is. Een dergelijke bepaling is met name van belang omdat het aandeel van de kleinere gemeenten steeds verder kan verwateren als nieuwe aandeelhouders toetreden.

Antwoord

De vraag is of een change-of-control bepaling redelijk is. De waarde van de aandelen Twence bij een 'privatisering' is mede afhankelijk van de contracten die Twence – na overdracht van aandelen - kan continueren. Zouden de contracten met gemeenten profijteloos zijn voor Twence, dan heeft de change of control bepaling een waardedrukkend effect voor de aandelen. Sterker: de waarde van Twence zou zeer beperkt kunnen worden door deze clause, welk nadeel voor alle gemeenten als verkoper van aandelen kan gelden, inclusief de gemeente die zijn contract zou willen beëindigen. Overigens tekenen wij hierbij aan dat Twence aan overeenkomsten met gemeenten na overdracht van aandelen, volledig gebonden blijft: dit geldt ook (en met name) voor een contract dat ongunstig uitpakt voor Twence.

Tenslotte merken wij nog op dat de gedachte dat het aandelenbelang van een aandeelhouder beperkt zou kunnen worden afhankelijk is van de besluiten van de algemene vergadering van aandeelhouders van Twence ten aanzien van de uitgifte van aandelen. Slechts als dan een grote meerderheid voor een uitgifte van gewone aandelen stemt en die partij bovendien voldoet aan de statutaire kwaliteitseis wordt het belang van een aandeelhouder beperkt, waar dan tegenover zal staan dat de omvang van de onderneming van Twence toeneemt.